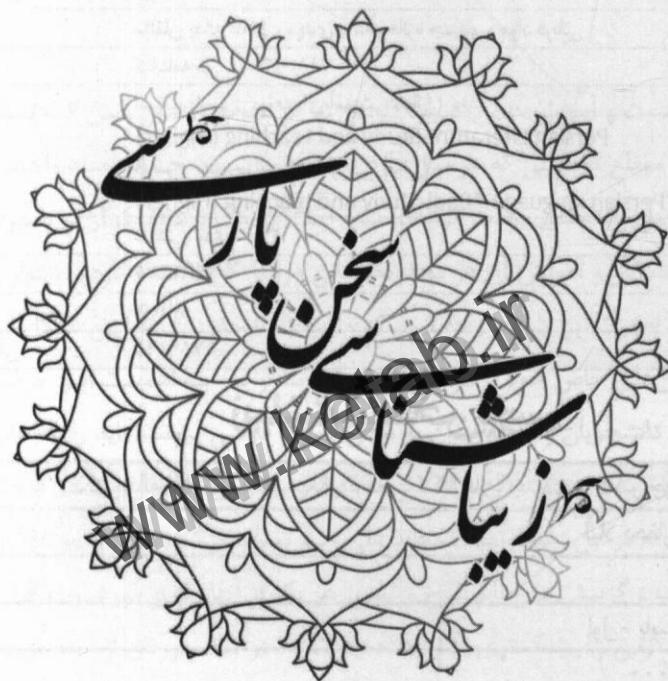

۲۰۱۰۳۱۹

ص - دل

مؤلفان:

یدالله طالشی * محمدی پرہام * فائزہ جنیدی * جواد قربانی

عنوان و نام پدیدآور	:	زیباستنای سخن پارسی / مؤلفان یداله طالشی، [و دیگران،] ویراستار لیلا دهقان کوهپر
عنوان و نام پدیدآور	:	زیباستنای سخن پارسی
مشخصات نشر	:	تهران، کتاب آوا، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	:	۳۰۹ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۸۴۱-۲
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	مؤلفان یداله طالشی، مهدی پرهام، فائزه جنبدی، جواد قربانی
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۳۰۹]
موضوع	:	ادبیات فارسی - راهنمای آموزشی (عالی)
		Persian Literature-Study and teaching (Higher)
		فارسی - بدیع - راهنمای آموزشی (عالی)
		Persian language-*Badi-Study and teaching (Higher)
شناسه افزوده	:	طالشی، یداله، ۱۳۵۰
ردیبندی کنگره	:	PIR2321
ردیبندی دیوبی	:	۸۰۰/۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۷۵۹۸۹۵

زیباستنای سخن پارسی

مؤلفان	:	دکتر یداله طالشی، مهدی پرهام - دکتر فائزه جنبدی - دکتر جواد قربانی
ویراستار	:	لیلا دهقان کوهپر
ناشر	:	کتاب آوا
نوبت چاپ	:	اول - پاییز ۱۴۰۳
شمارگان	:	۲۰۰۰ نسخه
قیمت	:	۲۵۰,۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۸۴۱-۲

نشانی مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خ ۱۲ فروردین، بن بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه دو
نشر کتاب آوا شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵

www.avabook.com

فروشگاه اینترنتی:

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) داخل کوچه فرمانداری
شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا ارگانداری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی‌دی، افست، رسیوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنمای، جزو، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال از راه ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است

مکالمه آنلاین

از یک نگاه، اهمیت و آموزش درس ادبیات فارسی (با هر عنوانی) همین بس که تمامی دانشجویان در هر رشته و مقطع تحصیلی که هر سال وارد دانشگاه می‌شوند حداقل سه واحد درسی در این زمینه در سرفصل رشته‌های مربوط گنجانده شده است که باید با موفقیت آن را سپری کنند. بدون شک حداقل آشنایی و آموزش آن در محدوده زمانی درنظر گرفته شده کاری دشوار و خطیر است، اگر به ارزش و اهمیت این درس توجه شود که متأسفانه تا حدودی به این شکل نیست، که این مسئله هم دلیل‌های خاص خود را دارد. از نکامدیگر، با توجه به اهمیت این موضوع و همچنین آشنایی بیشتر دانشجویان و علاقه‌مندان به درس ادبیات فارسی پیوسته باید راهکارهایی ارائه داد که هم راه را هموارتر کند و هم علاقه و آشنایی به مطالعه را در دانشجویان بیشتر کرد. نقدی که بر مجموعه‌هایی که در این زمینه تهیه شده‌اند علی‌رغم تمام ویژگی‌هایی مثبت از جمله دارا بودن سرفصل مصوب و گزینش متن‌ها و شرح و تبیین هر یک از آنها، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد و یا به اهمیت این درس رغبت کمتری نشان داده می‌شود در یک دوره‌ای از آموزش و تعلیم، وظیفه آموزش دهنده‌گان آموزش مخصوص نیست بلکه در کنار این امر، ایجاد انگیزه و ایجاد حرقه در ذهن یادگیرنده‌گان مهمتر است؛ یعنی نشان دادن راه و روزنه و الگوهای خاص.

با این مقدمه از یک طرف، همچنین با توجه به وسعت ادبیات فارسی از طرف دیگر، آنچه قرار است دانشجویان دوره‌های مختلف در آن بازه زمانی (شانزده جلسه) سرفصل‌های درنظر گرفته شده را بیاموزند در عمل پاسخگو نخواهد بود، ولی شکی نمی‌ماند که با به کارگیری روش‌های انگیزشی و ایجاد انگیزه و علاقه می‌توان بسیار موفق‌تر بود.

زبان و ادب فارسی شاکله هوتیت فرهنگی ما می‌باشد که برای شناخت هر چه بهتر و همچنین پاسداشت و اشاعه آن باید تلاش چشمگیرتری کرد، چرا که با تمام اهدافی که برایش متصور است، زندگی در پرتو ادبیات بهتر شناخته و زیسته می‌شود، چون ادبیات، آدمی را به کلیت انسانی رهنمایی

می‌سازد و دنیای دوگانه او را بهتر بهمود می‌بخشد. هدف ما از تدوین این مجموعه کلیت ادبیات است براساس سرفصل؛ یعنی تمامی دانش‌های ادبی و زبانی به همراه متن‌های مختلف نظم و نثر و همچنین هدف این است که دانشجویان و علاقهمندان با این کلیات آشنا شوند و به عمق این دریای بی‌کران پی‌برند، چرا که هر بخش و عنوان این دانش‌ها دریچه‌ای است به دنیای وسیع ادبیات، کافی است که دریچه‌ها و راههای ورود را نشان بدھیم و آن وقت چگونه وارد شدن را خود به خود پیدا خواهند کرد.

هدف این است که دانشجویان و علاقهمندان پس از گذراندن این درس، این کتاب را نادیده نگیرند و در کتابخانه شخصی آن را نگهداری کنند و در احوالات مختلف حتی با ورق زدن به آن لذت ببرند. به همین منظور سعی کردیم با گزینش متن‌ها و دانش‌های مختلف آنها را خلاصه‌وار شرح دھیم و بیشتر به شکل مصدقی عمل کنیم و همچنین تا حدودی تلاش کردیم که سیر تاریخی بخصوص در متن‌ها را رعایت کنیم، هر چند کامل نیست.

امیدواریم که این خدمت‌الجیز مورد توجه علاقهمندان زبان فارسی واقع شود و تا حدودی خواست آنها را برآورده سازد.

در پایان هم از مجموعه مدیریت انتشارات‌لوکمال امتنان و تشکر را داریم
والله ولی التوفیق

فهرست مطالب

۱۳	گه درسنامه اول - قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۱۴	مناجات
۱۶	جوی مالیان
۱۶	وصف داغگاه
۱۷	أندر حديث پادشاهی ضحاکِ تازی
۱۹	وصف بهار
۲۰	حکایت
۲۲	جشن‌های پارسیان
۲۴	دوچیز
۲۵	گه درسنامه اول - قسمت دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۲۶	دانش‌های ادبی: قالب‌های شعر فارسی
۲۷	دانش‌های زبانی: نکات ویرایشی، کاربرد فعل در غیر معنی اصلی
۲۹	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات: شاعران و نویسندها
۳۰	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۳۶	دانش‌های ادبی: انواع سبک
۳۷	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۳۹	دانش‌های ادبی: بлагت
۴۰	دانش‌های ادبی: تاریخ شعر و ادبیات
۴۱	دانش‌های ادبی: عروض و قافیه
۴۲	دانش‌های کلی ادبی:
۴۳	گه درسنامه دوم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۴۴	نبرد سهراب و گردآفرید
۴۶	دیدار با زاهدان
۴۹	در باب نوروز

۵۱	در باب عشق
۵۲	داستان
۵۴	جشن سده
۵۴	مدح وزیر
۵۶	در باب شاهنامه
۵۷	خیشخانه هرات
گه درسنامه دوم: بخش دوم: دانش‌های ادبی و زبانی	
۵۹	دانش‌های ادبی: قالب‌های شعر فارسی
۶۰	دانش‌های زبانی: نکات نگارشی
۶۱	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات، شاعران و نویسنده‌گان
۶۳	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۶۴	دانش‌های ادبی: انواع سبک
۶۶	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۶۷	دانش‌های ادبی: بلاغت
۶۹	دانش‌های ادبی: تاریخ شعر و ادبیات
۷۰	دانش‌های ادبی: عروض
۷۱	دانش کلی ادبی
۷۲	
درسنامه سوم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر	
۷۵	خراسانیه
۷۶	دادرسی پادشاهان عجم
۷۷	خیار غزین
۷۸	قصیده عاشقانه
۷۹	همایش پرندگان
۸۱	حکایت: چهار همراه
۸۲	داستان هلال
۸۴	حلاج
گه درسنامه سوم: قسمت دوم: دانش‌های ادبی و زبانی	
۸۷	دانش‌های ادبی: قالب‌های شعری
۸۸	دانش‌های زبانی: نکات ویرایشی
۸۹	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات، شاعران و نویسنده‌گان
۹۱	

۹۲	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۹۳	دانش‌های ادبی: انواع سبک
۹۴	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۹۵	دانش‌های ادبی: بлагعت
۹۶	دانش‌های ادبی: تاریخ شعر و ادبیات
۹۷	دانش‌های ادبی: عروض
۹۹	دانش‌های کلی ادبی

۱۰۱	گه درسنامه چهارم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۱۰۲	حکایت
۱۰۳	صفت خزان و وفات لیلی
۱۰۵	چند رباعی
۱۰۷	ایوان مداین
۱۰۸	ای برادر!
۱۰۹	سرای حوادث
۱۱۰	خرسندی
۱۱۱	ترسائیه

۱۱۳	گه درسنامه چهارم: بخش دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۱۱۴	دانش‌های ادبی: قالبهای نثر
۱۱۶	دانش‌های زبانی: نکات ویرایشی
۱۱۸	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات: شاعران و نویسندها
۱۱۹	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۱۲۰	دانش‌های ادبی: انواع سبکها
۱۲۱	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۱۲۲	دانش‌های ادبی: بлагعت
۱۲۳	دانش‌های ادبی: تاریخ شعر نثر و ادبیات
۱۲۴	دانش‌های ادبی: عروض
۱۲۵	دانش‌های کلی ادبی

۱۲۷	گه درسنامه پنجم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۱۲۸	در مرثیه فرزندش امیر رشیدالدین
۱۲۹	کوی عشق

۱۲۹	سه آباز راهزن با یکدیگر
۱۳۰	ذات آدمی
۱۳۱	خردنمای جان افروز
۱۳۶	شرح سرگذشت آوارگی نویسنده در حمله مغول
۱۳۶	گوشاهای از سرگذشت من
۱۳۷	ده باب بوستان
۱۴۱	گه درسنامه پنجم: بخش دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۱۴۲	دانش‌های ادبی: قالب‌های شعری
۱۴۳	دانش‌های زبانی: نکات ویرایشی
۱۴۴	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات: شاعران و نویسنده‌گان
۱۴۵	دانش‌های زبانی: دستور زبان
۱۴۷	دانش‌های ادبی: انواع سبک
۱۴۷	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۱۴۸	دانش‌های ادبی: بلاغت
۱۴۹	دانش‌های ادبی: تاریخ شعر و ادبیات
۱۵۰	دانش‌های ادبی: عروض
۱۵۲	دانش‌های کلی ادبی
۱۵۳	گه درسنامه ششم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۱۵۴	حکایت جوان شیدا
۱۵۵	واقمه نیشابور
۱۵۷	مطرب عشق
۱۵۷	ساقی‌نامه (حافظ)
۱۵۹	عشق
۱۵۹	وصف معشوق
۱۶۰	حکایت
۱۶۰	حکایت
۱۶۰	حکایت
۱۶۱	یاد روی تو
۱۶۱	شاعر سارق
۱۶۱	حکایت فردوسی
۱۶۵	پیر چنگی
۱۶۶	آتش

۱۶۹	گه درسنامه ششم: قسمت دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۱۷۰	دانش‌های زبانی: فن ترجمه: برگرفته از کتاب سخن شیرین پارسی
۱۷۳	دانش‌های زبانی: نکات نگارشی
۱۷۴	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات: شاعران و نویسندها
۱۷۵	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۱۷۷	دانش‌های ادبی: مکتب‌های ادبی
۱۷۸	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۱۷۹	انواع ادبی: شعر و نثر در قرن سیزدهم تا چهاردهم
۱۷۹	دانش‌های ادبی: بلاغت
۱۸۰	دانش‌های ادبی: عروض
۱۸۱	دانش‌های کلی ادبی
۱۸۳	گه درسنامه هفتم: قسمت اول: متن‌های نظم و نثر
۱۸۴	گنج سلامت
۱۸۵	موش و شتر
۱۸۵	گل خیر آشنایی
۱۸۵	حکایت
۱۸۶	تکبیت‌ها
۱۸۷	سرگذشت ققنوس
۱۸۹	سی لحن بارید
۱۹۱	حکایت سعدی و ترک سماع
۱۹۳	گه درسنامه هفتم: قسمت دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۱۹۴	دانش‌های زبانی: نکات دستوری
۱۹۷	دانش‌های ادبی: تاریخ ادبیات، شاعران و نویسندها
۱۹۹	دانش‌های زبانی: نکات ویرایشی
۲۰۰	دانش‌های ادبی: ادبیات دوره مشروطه
۲۰۱	عصر نیما یا دوره نوگرایی
۲۰۲	دانش‌های ادبی: انواع ادبی
۲۰۳	دانش‌های ادبی: بلاغت
۲۰۴	دانش‌های کلی ادبی: انواع حماسه
۲۰۵	درباره خط و زبان فارسی
۲۰۶	دانش‌های ادبی: قافیه

۲۰۷	گه درسنامه هشتم؛ فصل اول: متن‌های نظم و نثر
۲۰۸	چه شد
۲۰۸	وطن
۲۰۹	این همه نیست
۲۰۹	گذشت
۲۱۰	شرح پرشانی
۲۱۱	آتش شوق
۲۱۱	شوق دیدار
۲۱۳	جوانان عجم
۲۱۵	درسنامه هشتم؛ قسمت دوم: دانش‌های ادبی و زبانی
۲۱۶	دانش‌های ادبی؛ انواع حمامه‌های جهان
۲۲۳	تاریخ شعر فارسی؛ از قرن ۱۴ به بعد
۲۲۴	دانش‌های ادبی؛ تاریخ ادبیات؛ شاعران و نویسندها
۲۲۷	دانش‌های زبانی؛ نکات ویرایشی
۲۲۷	املای کلمات مرکب
۲۲۸	املای کلمات با پیشوندها
۲۲۸	املای واژگان مشابه
۲۲۹	نگارش عدهها
۲۳۰	واحد شمارش
۲۳۱	واژگان چند تلفظی با یک معنی
۲۳۲	دانش‌های زبانی؛ نشانه‌گذاری
۲۳۴	دانش‌های ادبی؛ انواع ادبی
۲۳۵	دانش‌های ادبی؛ بلاغت
۲۳۸	دانش‌های کلی ادبی؛ ادبیات و موسیقی
۲۴۳	گه بخش دوم؛ ادبیات معاصر
۲۴۴	نیما؛ «همست شب»
۲۴۷	خانلری؛ عقاب
۲۵۰	سیاوش کسرابی؛ آرش
۲۵۵	محمد رضا شفیعی کدکنی؛ نقش به دیوار
۲۵۸	فریدون تولی؛ کارون-غروب
۲۶۱	نیما؛ ققنوس

اخوان ثالث (م. امید) شهر سنگستان- قاصدک	۲۶۳
فروغ: ایمان بیاوریم	۲۷۰
سهراب: نشانی	۲۷۲
رهی معیری: غباری در بیابان	۲۷۳
فریدون مشیری: کوچه	۲۷۳
غلامحسین یوسفی: امیر کبیر	۲۷۵
ذبیح‌الله صفا: کیست	۲۷۹
فصیح‌الزمان: همه هست آرزویم که	۲۸۱
باستانی پاریزی: غم خزان	۲۸۱
عماد: فردای دگر	۲۸۲
ابتهاج: مرجان	۲۸۳
علی شریعتی: پیمان دوستی	۲۸۴
حمیدی شیرازی: مرگِ قو- در امواج سند	۲۸۶
بهرام بیضائی: بازارفینی داستان آرس کمان کبر	۲۸۹
اسلامی ندوشن: رستم، جهان پهلوان	۲۹۴
ایرج میرزا: هدیه عاشق	۲۹۵
عارف قزوینی: چه کنم	۲۹۵
نسیم شمال: گوش شنوا	۲۹۶
منوچهر آتشی: خنجرها، بوسه‌ها، پیمانها	۲۹۷
دهقان: هر چه بود گذشت	۳۰۰
احمد شاملو: مرگ نازلی	۳۰۱
پژمان بختیاری: گلی در دست باد	۳۰۲
شهریار: در وصف قمر- بی مادری	۳۰۵
حسین منزوی: پلنگ	۳۰۶
نه فهرست منابع	۳۰۷